

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 06-16-1-835/22

Сарајево, јун 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	4
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	4
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	6
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	8
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	12
3.1.	Организација и руковођење	12
3.2.	Функционисање система интерних контрола	13
3.3.	Финансијско управљање и контрола	14
3.4.	Интерна ревизија	14
4.	БУЏЕТ	14
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	15
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	16
5.1.1.	Бруто плате	16
5.1.2.	Издаци за употребу возила	17
5.1.3.	Вишегодишња капитална улагања	18
5.2.	Преглед прихода и примитака	18
5.3.	Биланс стања	19
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	19
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	22
7.1.	Набавка ИТ опреме	23
8.	ОСТАЛО	23
8.1.	Судски спорови	23
9.	КОМЕНТАРИ	24
ПРИЛОЗИ		24

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Агенције за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Агенције у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Агенције је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Агенције за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Агенције у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Путем уговора о дјелу се ангажују лица дужи временски период или у континуитету током године за обављање послова систематизованих радних мјеста, као и послова који нису у опису постојећих радних мјеста, а трајног су карактера (тачка 6. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Агенције, према дефинисаним

критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 17.6.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено је осам препорука. Од наведеног броја, једна препорука се односи на ревизију финансијских извјештаја, док је шест препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима. Једна препорука се односи и на финансијске извјештаје и на усклађеност.

Од укупног броја датих препорука, двије препоруке се односе на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновље на препорука
1.	3.2.	Функционисање система интерних контрола		●	●	
2.	5.1.1.	Бруто плате	●	●	●	
3.	5.1.2.	Издаци за употребу возила		●		●
4.	5.1.2.	Издаци за употребу возила	●		●	
5.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●	●	
6.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●	●	
7.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●		●
8.	7.1.	Набавка ИТ опреме		●	●	

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Агенције за статистику за 2020. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на: контролне активности које нису адекватно успостављене код трошкова службених возила и документацију о коришћењу возила која није у свим случајевима потпуна и не садржи адекватне елементе за документовање коришћења возила у пословне сврхе, ангажовање лица путем уговора о дјелу за обављање послова у континуитету током године и недостатке у проведеним процедурама јавних набавки и праћењу реализације уговора.

У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Агенција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину. Агенција је сачинила акциони план за реализацију препорука.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације коришћени су следећи симболи:

☑ реализоване препоруке, 🟡 препоруке чија је реализација у току, ❌ нереализоване препоруке, ② препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Неопходно је да Агенција што прије оконча активности на сачињавању новог приједлога о унутрашњој организацији и исти упуту у даљу процедуру.	Агенција је у 2021. години обезбиједила мишљење Комисије за анализу радних мјеста при Министарству правде БиХ, али активности око сачињавања новог Правилника о унутрашњој организацији још увијек нису окончане.	🟡
2.	Неопходно је да Агенција успостави одговарајуће контролне активности у процесу коришћења возила и на тај начин обезбиједи да се евидентирање обавеза врши на основу одобрења за стварање обавеза и документације којом се може потврдити да су фактурисане цијене прихваћене од стране Агенције, на основу уговора или предрачуна.	Нису успостављене одговарајуће контролне активности у процесу одобрења и контроле трошкова коришћења службених возила.	❌
3.	Агенција треба да обезбиједи уредну и ажурну документацију на основу које је могуће потврдити да је коришћење возила настало у пословне сврхе.	Извршена су унапређења у погледу усаглашености података исказаних у путним налозима са званичним извјештајима о коришћењу ТАГ уређаја, али евиденције коришћења службених возила и даље садрже случајеве нереално исказане километраже.	🟡
4.	Приликом вршења пописа потребно је као мањак навести сву опрему која није затечена у пословним просторијама или код запослених којима је дата на располагање. Такође је потребно утврдити да ли је доношење одлуке о искњижењу мањка засновано на адекватној документацији о околностима утврђеног мањка.	Комисија за попис сталних средстава је у свом извјештају констатовала мањак опреме, а одлука о искњижавању мањка је реализована на основу изјаве запосленог који је дужио изгубљену опрему.	☑
5.	Агенција треба створити услове да се обављање послова трајног карактера врши у складу са законом прописаним процедурама запошљавања, а не константним ангажовањем лица путем уговора о дјелу.	И даље је присутан ангажман лица по основу уговора о дјелу на пословима који су трајног карактера.	❌
6.	Приликом реализације директних споразума након којих се закључују уговори, Агенција треба прибавити адекватне информације прибављене у	Агенција је код реализације директних споразума, након којих се закључују уговори, у већем броју случајева прибавила више понуда.	☑

	поступку истраживања тржишта или достављањем понуда.		
7.	Приликом набавке опреме неуобичајених карактеристика, потребно је да Агенција образложи потребе и разлоге због којих је неопходно извршити набавку опреме са таквим карактеристикама.	У 2021. години није било набавке опреме неуобичајених карактеристика (рачунара високих перформанси) тако да није било могуће оцијенити реализацију препоруке.	II
Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
8.	Приликом набавке роба или услуга већих вриједности, Агенција треба утврдити адекватне заштитне механизме у тендерској документацији или у уговору.	Утврђени су заштитни механизми у уговору за набавку роба већих вриједности.	✓
9.	Приликом будућих набавки по критеријуму економски најповољније понуде Агенција треба размотрити оправданост коришћења поткритеријума „рок плаћања“, а уколико је исти утврђен, неопходно је приликом плаћања о истом водити рачуна.	Није било набавки по критеријуму економски најповољније понуде тако да није било могуће оцијенити реализацију препоруке.	II
10.	Потребно је обезбиједити праћење реализације закључених уговора и правовремено покретање нове процедуре прије потпуне реализације важећег уговора.	Агенција је успоставила праксу праћења реализације закључених уговора и настојала покренути нове процедуре прије потпуне реализације важећег уговора.	✓
Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
5.	Потребно је да Агенција реализује планиране активности које се тичу пројекта, пројекат финансијски оконча и затвори, а неутрошена средства стави на располагање у буџет институција БиХ. (2019. година)	Агенција је, након прибављања мишљења надлежних институција, у јулу 2021. године, упутила Савјету министара БиХ информацију о завршеном вишегодишњем пројекту „Попис становништва, домаћинства и станова у БиХ 2013. године“, са приједлогом за затварање пројекта и коришћењу преосталих неутрошених средства за финансирање институција БиХ.	●

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Агенције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији из 2008. године. Правилником о унутрашњој организацији Агенције уређен је начин рада и руковођења Агенцијом, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Правилником су систематизована радна мјеста за 192 извршиоца.

Према важећем Правилнику, послови и задаци из надлежности Агенције обављају се у оквиру сљедећих организационих јединица: Сектор за статистичке методологије, стандарде, планирање, квалитет и координацију, Сектор за демографију и социјалне статистике, Сектор за економске статистике, Сектор за пословне статистике, Сектор за пољопривреду, околиш и регионалне статистике, Сектор за информационо-комуникационе технологије, Сектор за дисеминацију, Сектор за правне, опште и рачуноводствене послове, Одјељење за међународну сарадњу и европске интеграције и Подружница Дистрикт Брчко.

Институције Босне и Херцеговине су биле у обавези да до краја априла 2014. године ускладе правилнике о унутрашњој организацији са одредбама Одлуке о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине⁴ и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине⁵.

Приједлог новог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији, који је Агенција доставила у октобру 2019. године, није разматрао Савјет министара БиХ, стога је ново руководство Агенције у 2021. години започело активности на сачињавању новог приједлога систематизације. У октобру 2021. године је обезбијеђено мишљење Комисије за анализу радних мјеста при Министарству правде БиХ, којим се приједлог описа процеса враћа на дораду како би се уврстиле све дате сугестије. Агенција је припремила исправке описа послова радних мјеста у марту 2022. године.

Савјет министара БиХ је, након истека мандата претходном руководству, именовао вршиоца дужности директора и вршиоце дужности замјеника директора на период од три мјесеца. У марту 2021. године је окончана процедура избора руководства Агенције након расписаног јавног огласа. Директорица и двоје замјеника директорице, именовани су на мандатни период од четири године, почев од 25.3.2021. године⁶.

Савјет за статистику БиХ, на основу члана 15. Закона о статистици, основан је 29.12.2016. године на период од највише четири године. Један члан Савјета, из реда давалаца и корисника услуга⁷, поднио је оставку 2018. године, а за остале чланове је крајем 2020.

⁴ Службени гласник БиХ, број 30/13

⁵ Службени гласник БиХ, број 30/13, 67/15 и 51/18

⁶ Службени гласник БиХ, број: 22/21

⁷ Савјет по службеној дужности, у складу са Законом о статистици БиХ, сачињавају менаџмент све три статистичке институције, вицегувернер Централне банке БиХ, министар финансија и трезора БиХ и три члана из реда давалаца статистичких података. Савјет је обавезан да се састаје два пута годишње.

године истекао период на који су именовани. Агенција је у фебруару и септембру 2021. године упутила захтјеве надлежним институцијама за именовање чланова Савјета за статистику БиХ.

3.2. Функционисање система интерних контрола

Агенција је крајем 2020. године измијенила одређени број интерних аката који се односе на интерне процедуре стварања обавеза, јавне набавке, поступак директног споразума и коришћење возила, а чија примјена је почела од 2021. године.

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Агенцији које се односе на:

- Према презентованим подацима, у 2021. години је било случајева набавке поклона⁸ који су евидентирани на контној позицији репрезентације, али наведено није дефинисано Правилником Савјета министара БиХ о коришћењу средстава за репрезентацију⁹ јер се под појмом репрезентације помиње само право на коришћење средстава за угоститељске услуге. Ипак, чињеница је да у институцијама БиХ, у одређеним случајевима, постоје реалне потребе у погледу набавке поклона које нису препознате у Правилнику Савјета министара БиХ о коришћењу средстава за репрезентацију. Сходно томе јавља се потреба регулисања овог питања од стране Савјета министара БиХ у циљу креирања регулаторног оквира који ће омогућити реализацију издатака за репрезентацију на начин који ће укључивати све стварне потребе институција БиХ.
- Извјештај о попису сталних средстава и ситног инвентара са 31.12.2021. године не садржи податак о књиговодственом стању сталних средстава по контним позицијама и утврђеног стања по попису у виду рекапитулације како би на јасан начин били презентовани наведени подаци. Такође, није презентован збирни податак о укупној вриједности сталних средстава која се предлаже за отпис/расходовање (набавна и исправка вриједности).

ПРЕПОРУКА 1

Препоручујемо Агенцији да унаприједи начин извјештавања о обављеним активностима годишњег пописа сталних средстава и утврђеног чињеничног стања од стране комисије.

Изјава о одговорностима за остварење циљева Агенције за 2021. годину, која се доставља надлежном министарству уз годишњи финансијски извјештај, не садржи проценат извршења за два циља утврђена Програмом рада Агенције за 2021. годину¹⁰. Мада је податак о реализацији свих планираних активности презентован у приједлогу Извјештаја о раду Агенције за 2021. годину¹¹, постоји потреба да информације о планираним и реализованим активностима које се презентују у више различитих докумената буду јасне, упоредиве и транспарентне.

⁸ У вриједности од 732 КМ.

⁹ Службени гласник БиХ, број 26/14, 78/15, 53/17, 62/17, 1/21 и 63/21

¹⁰ Програм рада Агенције за 2021. годину, усвојен је на 23. сједници Савјета министара БиХ, одржаној 29.12.2020. године

¹¹ Приједлог Извјештаја о раду Агенције за 2021. годину је достављен Генералном секретаријату Савјета министара БиХ, 3.3.2022. године

Агенција у 2021. години није предузимала активности, у сарадњи са Правобранилаштвом БиХ, како би покушала наплатити потраживања од запослених који су, без измирења уговорних обавеза по основу плаћеног одсуства за стручно оспособљавање и усавршавање споразумно раскинули радни однос у 2018. години.

3.3. Финансијско управљање и контрола

Агенција је сачинила основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹², Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. У 2021. години је ажурирана Мапа пословних процеса и Регистар ризика.

Агенција је Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ доставила Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину. У извјештају су наведене мјере које Агенција планира предузети за даљи развој финансијског управљања и контроле по свакој COSO компоненти.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ¹³ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁴, Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ формирана у оквиру Министарства финансија и трезора БиХ, је надлежна за обављање интерне ревизије Агенције.

Годишњим планом интерне ревизије за 2021. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2021-2023. година, Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ је планирала обављање интерне ревизије у Агенцији на тему „Управљање ризицима у Агенцији за статистику БиХ“, али је иста, како смо информисани, одгођена за 2022. годину услед недостатка људских ресурса.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременим финансирању¹⁵ користећи као основ одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину, Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 4.642.000 КМ (текући издаци 4.412.000 КМ, капитални издаци 30.000 КМ и донација Владе Брчко дистрикта у износу од 200.000 КМ).

¹² Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

¹³ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 59/19

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

Агенцији су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства (без донација) у укупном износу од 4.442.000 КМ. Укупно одобрена средства обухватају и средства за капиталне издатке у износу од 30.000 КМ, али с обзиром на то да се у условима привременог финансирања могу реализовати искључиво текући издаци, иста нису реализована кроз капиталне већ текуће издатке након извршеног реструктурисања које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ. Такође, Агенција је имала на располагању донаторска средства у износу од 1.282.554 КМ¹⁶ и средства за вишегодишње пројекте у износу од 117.573 КМ. У току 2021. године су остварени приходи по основу наплате штете од осигуравајућег друштва у износу од 10.755 КМ, тако да су увећана расположива средства на ставци текуће одржавање. Дакле, укупна расположива средства за 2021. годину су износила 5.852.882 КМ. Укупна реализација средстава буџета у 2021. години износи 4.669.875 КМ.

Истичемо да је Влада Брчко дистрикта БиХ у току 2021. године била обавезна уплатити 200.000 КМ на основу закљученог Споразума¹⁷, али је уплатила мањи износ, односно 105.763 КМ.

Агенција је извршила три реструктурисања расхода буџета, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ¹⁸, према којима је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Укупан износ реструктурисања износио је 75.000 КМ с тим да су повећани издаци телефонских и поштанских услуга за 5.000 КМ, издаци за енергију и комуналне услуге за 2.000 КМ, набавка материјала за 3.000 КМ, издаци за текуће одржавање за 3.000 КМ и уговорене и друге посебне услуге за 62.000 КМ, а смањене бруто плате и накнаде за 12.000 КМ, путни трошкови за 33.000 КМ и набавка опреме за 30.000 КМ. С обзиром на то да је Агенција планирала средства за 117 запослених (овим бројем су обухваћени и запослени који одсуствују из државне службе по основу именовања на јавне функције или користе одобрено неплаћено одсуство), на позицији плата и накнада је обезбијеђен одређени вишак средстава који је коришћен једним дијелом за напредовање запослених унутар платних разреда услијед примјене Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда¹⁹, а другим дијелом за пренос на остале економске категорије путем реструктурисања.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје можемо констатовати да је Агенција, поштујући Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ²⁰, сачинила забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и образложење извршења буџета

¹⁶ У 2021. години стварно расположива средства из донација су била 1.188.317 КМ (пренесена средства из претходних година у износу од 1.066.712 КМ и уплаћена средства у 2021. години у износу од 121.605 КМ). Наиме, Влада Брчко дистрикта је у току 2021. године уплатила износ од 105.763 КМ, а законом о буџету су планирана средства донације у износу од 200.000 КМ. У наведеном случају, постојећи начин финансијског извјештавања не предвиђа могућност усклађивања буџета за разлику мање уплаћених средстава у односу на планирана средства већ се као ставка укупног буџета наводи планирани износ.

¹⁷ Споразум о преузимању послова, опреме, финансијских средстава и запослених Бироа за статистику Брчко дистрикта БиХ од 22.12.2005. године (Службени гласник БиХ, број 10/06) и Анекс Споразума од 25.4.2018. године, између Агенције и Владе Брчко дистрикта БиХ. У члану 5. стоји: „Влада Брчко дистрикта БиХ се обавезује да ће, са циљем даљег провођења статистичких активности од кључног интереса за Брчко дистрикт БиХ, а које ће проводити Агенција у 2018. години и наредним годинама, извршити уплату средстава у износу од 200.000 КМ годишње.“

¹⁸ Одлука број: 05-16-2-3779-2/21 од 20.5.2021. године, одлука број: 05-16-2-7060-2/21 од 15.9.2021. године и одлука број: 05-16-2-8548-2/21 од 15.11.2021. године

¹⁹ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

²⁰ Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17

по свим позицијама, програмима посебне намјене који се реализују из новчаних донација и вишегодишњих капиталних улагања. Међутим, Агенција у текстуалном дијелу није образложила обавезу реализације правоснажне судске пресуде из 2021. године, вриједносно значајног спора, у којем је Агенција била тужена страна.²¹

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 4.669.875 КМ, што је за 1.183.007 КМ мање у односу на расположива средства (кориговани буџет) за 2021. годину.

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (3.280.628 КМ), накнаде трошкова запослених (404.537 КМ), унајмљивање имовине и опреме (212.737 КМ), уговорене и друге посебне услуге (99.715 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (78.974 КМ), издатке за текуће одржавање (56.426 КМ) и издатке за употребу возила (49.794 КМ).

Остали значајни расходи односе се на програме који се реализују из новчаних донација-трансфера из иностранства и трансфера од нижих нивоа власти (402.390 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 3.280.628 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 1.946.245 КМ, а порези и доприноси 1.334.383 КМ. Бруто плате и накнаде су за 199.606 КМ веће у односу на претходну годину.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Агенцији био је 107.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: У 2021. години Агенција је наставила са примјеном Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда па је 79 запослених напредовало унутар платних разреда и то 48 лица по основу оцјене рада, 10 по основу стицања вишег степена стручног звања, а 21 по оба претходно наведена основа.

Процесом ревизије је утврђено да је један државни службеник помјерен у виши унутрашњи разред по основу враћања на радно мјесто након обављања јавне функције на нивоу институција БиХ (обнашао је функцију замјеника директора Агенције до септембра 2020. године и имао статус секретара са посебним задатком), а да нису обезбијеђени услови за његово напредовање, с обзиром на то да његов рад за претходни

²¹ Другостепени орган је 26.5.2021. године потврдио првостепену пресуду Опћинског суда у Сарајеву (16.3.2017. године) којом је закључено да је захтјев тужиоца Атлантик ББ д.о.о. Бања Лука везано за реализацију закљученог Уговора са Агенцијом из 2013. године о штампању пописног материјала, набавци осталог пописног инструментарија са дистрибуцијом на уговорене локације, за потребе пописа становништва, домаћинства и станова у БиХ за 2013. годину, основан, па је обавезао тужену страну да тужиоцу плати тражени износ са затезном каматом. Врховни суд Федерације БиХ је, 18.11.2021. године, одбио ревизију поступка. Напомињемо да је Правобранилаштво БиХ заступало Агенцију пред судовима у предметном поступку. Према презентованим подацима, Министарство финансија и трезора БиХ је 15.01.2022. године, са Јединственог рачуна трезора (Трансакцијски рачун за извршење судских рјешења) исплатило укупан износ од 310.491 КМ на име главнице, камате и адвокатских трошкова.

период није оцијењен. Рјешење о разврставању радног мјеста у унутрашњи платни разред, у којем стоји да се нови коефицијент примјењује од 01.01.2021. године, је издато 28.01.2021. године.

Члан 6. став (1) тачка ц) Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда дефинише да запослени напредује у виши унутрашњи платни разред када је враћен или када се враћа на радно мјесто након периода од минимално четири године проведене на јавној, савјетничкој или сличној функцији на нивоу институција Босне и Херцеговине, *под условом да је његов рад за наведени период позитивно оцијењен*. Напредовање се врши у односу на платни разред у којем је запослени био прије именовања на неку од наведених функција.

Наиме, чланом 30. став (4) Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине²² је утврђено да оцјену рада секретара на посебном задатку у Савјету министара утврђује Савјет министара на приједлог посебне комисије коју Савјет министара именује у складу с прописом о оцјењивању државних службеника. Савјет министара БиХ, према нашим информацијама, није оцјењивао руководеће државне службенике са статусом секретара са посебним задатком у претходном периоду.

Дакле, Агенција приликом помјерања запосленог у виши унутрашњи платни разред, у конкретном случају, није правилно примијенила одредбе Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда, јер је извршила помјерање по основу враћања на радно мјесто након обављања јавне функције на нивоу институција БиХ без обезбјеђења позитивне оцјене рада.

ПРЕПОРУКА 2

Агенција је дужна приликом помјерања запослених у виши унутрашњи платни разред досљедно примијенити одредбе Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда.

5.1.2. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2021. години износе 49.794 КМ. Издаци се односе на издатке за гориво (18.539 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (22.711 КМ), регистрацију и осигурање моторних возила (3.803 КМ), ауто-гуме (3.105 КМ) и услуге прања возила (1.636 КМ).

Према Правилнику Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине²³, Агенција располаже са четири службена возила. Располагање службеним возилима у Агенцији регулисано је интерним Правилником о условима набавке и начину коришћења службених возила из 2014. године и измјенама Правилника из 2020. године. Право на коришћење службеног возила остварују директорица и замјеници директорице, које се може окарактерисати као стална употреба возила. У поступку ревизије је констатовано да Агенција није донијела одговарајуће одлуке о праву на коришћење службених возила континуирано током 24 сата дневно.

²² Службени гласник БиХ, број 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17

²³ Службени гласник БиХ, број 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

Ревизорским поступцима смо утврдили, као и претходних година, да Агенција није адекватно успоставила контролне активности које претходе стварању обавеза код трошкова који се односе на службена возила, а односе се на сљедеће: прије извршења услуге сервисирања возила и испостављања фактуре не тражи се предрачун од добављача, не праве се наруџбенице, постоје мања одступања у цијенама резервних дијелова које се фактуришу у односу на достављени цјеновник који је саставни дио уговора, представник Агенције не потписује радни налог као потврду извршене услуге, контрола појединачног сипања горива се најчешће врши накнадно тј. након извршеног плаћања збирне фактуре и ова активност није документована.

ПРЕПОРУКА 3

Агенција је дужна успоставити одговарајуће контролне активности у процесу коришћења возила и на тај начин обезбиједити да се евидентирање обавеза врши на основу одобрења за стварање обавеза.

Анализом путних налога за употребу службених возила смо утврдили да је било унапређења у погледу усаглашености података исказаних у путним налозима са званичним извјештајима о коришћењу ТАГ уређаја, али да је и даље било случајева да се за исте релације исказују различите километраже, које у појединим случајевима значајно одступају од уобичајене километраже приказане на интернет страницама на основу којих се може извршити провјера података.

Према расположивим информацијама, у августу 2021. године је настала штета на службеном возилу, а за наведени штетни догађај нам није презентован записник о оштећењу возила нити било каква пропратна документација. Возач се обратио осигуравајућем друштву које је платило поправку директно сервисеру. У путном налогу није наведена информације о настанку штетног догађаја (судар/оштећење) на возилу.

ПРЕПОРУКА 4

Уплате средстава након настанка штетних догађаја се требају, у свим случајевима, реализовати путем Јединственог рачун трезора БиХ, поштујући бруто принцип евидентирања пословних промјена.

5.1.3. Вишегодишња капитална улагања

Средства за реализацију вишегодишњег капиталног улагања из претходне године су пренесена у износу од 117.573 КМ. Агенција је, након прибављања мишљења од Министарства финансија и трезора БиХ и Уреда за законодавство БиХ, у јулу 2021. године упутила Савјету министара БиХ информацију о завршеном вишегодишњем пројекту „Попис становништва, домаћинства и станова у Босни и Херцеговини 2013. године“, са приједлогом за затварање пројекта и коришћењу преосталих неутрошених средства за финансирање институција БиХ.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 136.904 КМ, што је за 63.096 КМ мање у односу на приходе и примитке планиране за 2020. годину.

Значајни приходи односе се на: трансфер Брчко дистрикта БиХ (105.763 КМ), уплате донаторских средстава (15.842 КМ) и приходе од наплате премије осигурања (10.755 КМ).

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 330.917 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 714.334 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (330.917 КМ), обавезе према добављачима (38.133 КМ), обавезе према физичким лицима (35.651 КМ) и обавезе према запосленима (304.771 КМ).

Агенција је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Пописом нису констатоване значајније неправилности и недостаци.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Агенцији је одобрено 117 запослених. На 31.12.2021. године, Агенција је имала 107 запослених, од чега је 104 запослено на неодређено вријеме, а троје на одређено вријеме. У Прегледу динамике запошљавања²⁴ приказан је број од 110 запослених, у који су укључени и запослени који користе неплаћено одсуство и одсуство из државне службе. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизована су укупно 192 радна мјеста.

Путем уговора о дјелу, у Агенцији ја на 31.12.2021. године било ангажовано седам лица.

У периоду од 01.01. до 31.12.2021. године примљена су путем јавног огласа, уз сагласност Савјета министара БиХ, четири државна службеника на неодређено вријеме. Такође, примљен је један приправник и два лица за рад на пословима државних службеника на одређено вријеме до поврата државне службенице са породилског одсуства након проведених конкурсних процедура. Једно од наведених лица је већ радило на одређено вријеме на другом радном мјесту од краја 2020. године, а било је и један мјесец ангажовано путем уговора о дјелу.

У истом периоду у Агенцији је престао радни однос за шест запослених, због стицања услова за старосну пензију за два запослена, случаја смрти запосленог, споразумног престанка радног односа са два запослена и неплаћеног одсуства једног запосленог.

У Агенцији су три лица на неплаћеном одсуству, и то два због именовања на мандатне позиције других нивоа извршне власти од 2015. и 2017. године и једно због одласка на стручно усавршавање у 2021. години.

²⁴ Образац 4.1. финансијских извјештаја

Агенција је извршила оцјењивање државних службеника и запосленика. Извјештаје о оцјењивању државних службеника Агенција је прослиједила Агенцији за државну службу БиХ.

Поступцима ревизије утврђено је сљедеће:

Пријем државних службеника: Четири државна службеника су примљена по два јавна огласа из 2021. године, који су проведени путем Агенције за државну службу БиХ, на основу одредби члана 19. став (4) и члана 32а. Закона о државној служби у институцијама БиХ²⁵. Предметни чланови дефинишу поступак пријема државних службеника у случају преноса или преузимања надлежности од стране институција Босне и Херцеговине. Важно је напоменути да је овај поступак различит од редовног поступка јавног оглашавања (члан 21. Закона о државној служби у институцијама БиХ) у погледу начина оглашавања, краћег рока за подношење пријава, структуре писменог дијела стручног испита и сл. Како су нас информисали из Агенције, примијењене су одредбе о преносу или преузимању надлежности након усмених консултација са Агенцијом за државну службу БиХ, која је у име Агенције расписала јавни оглас.

Ревизијом смо утврдили да у току године није било измјене законских прописа у погледу преноса или преузимања надлежности Агенције, што је основ за примјену одредби члана 32.а Закона о државној служби у институцијама БиХ, а да Агенција није на било који други начин документовала испуњеност поменутих услова за примјену наведеног члана закона. И поред чињенице да је Правилником о поступцима оглашавања, избора кандидата, премјештаја и постављења државних службеника у случају преноса или преузимања надлежности од стране институција БиХ²⁶ прописано да ће се члан 32.а примјењивати *до потпуне или претежне потпуне нове институције или организационе јединице која преузима или на коју се преносе надлежности* (што је врло нејасна формулација и узрокује низ дилема и проблема у погледу њене примјене у пракси) сматрамо да је испуњење и документовање испуњености услова из члана 1. наведеног правилника (основана нова институција или постојећа преузела надлежности) приоритет односно предуслов за примјену наведене одредбе закона.

На основу свега наведеног не можемо потврдити да су за примјену одредби члана 32.а код процеса запошљавања у току 2021. године, били испуњени сви законом и подзаконским актима прописани услови.

ПРЕПОРУКА 5

Агенција треба приликом припреме за расписивања јавног огласа за пријем државних службеника провјерити и документовати испуњеност услова за примјену релевантних одредби Закона о државној служби у институцијама БиХ, како би се, сходно карактеристикама упражњених позиција за које се расписује јавни оглас, у комуникацији са Агенцијом за државну службу БиХ, одабрао одговарајући поступак за пријем државних службеника сходно закону и подзаконским актима.

Обављање послова другог радног мјеста: Као и претходних година констатовали смо да 12 запослених има рјешење за једно радно мјесто, а стварно обавља послове другог радног мјеста у другој организационој јединици Агенције. Према расположивим

²⁵ Службени гласник БиХ, број 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17

²⁶ Службени гласник БиХ, број 27/08, 56/09, 54/10, 70/12 и 12/20

информацијама наведена лица немају писмена одобрења или рјешења од руководства Агенције о привременом распоређивању на друго радно мјесто. Лица су распоређена према стварним потребама за обављањем посла у Агенцији, а разлози за наведено су да постојећа систематизација радних мјеста не одговара реалним потребама Агенције, постојање више лица која су на одсуству из државне службе или користе неплаћено одсуство и наслијеђена пракса претходног руководства. Агенција је упутила захтјев за добијање сагласности Савјета министара БиХ за расписивањем интерног конкурса за двије предметне позиције.

ПРЕПОРУКА 6

Агенција је дужна успоставити рад у институцији на начин да запослени обављају послове у складу са рјешењем/уговором о раду, како је предвиђено Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2021. години су реализовани у нето износу од 67.116 КМ и већи су у односу на претходну годину за 12.428 КМ. У току године

Уговори о дјелу односе се на систематизована радна мјеста, као и на послове који нису у опису послова постојећих радних мјеста, а трајног су карактера.

путем уговора о дјелу било је ангажовано укупно 11 извршилаца. Планирани буџет за ове намјене износио је 64.300 КМ, а издаци по овом основу исплаћени су на мјесечном нивоу у распону од 500

КМ до 1.299 КМ.

Током цијеле године су била ангажована два лица на пословима одржавања чистоће (14.400 КМ), једно лице на пословима одржавања објекта (6.475 КМ), једно лице на књиговодственим пословима (11.756 КМ) и једно лице на пословима возача замјенице директорице (11.950 КМ). Такође, два лица су обављала послове возача замјеника директорице са ангажманом од четири до седам мјесеци (10.350 КМ), као и појединачни извршиоци за послове међународне статистичке сарадње у периоду од четири мјесеца (3.995 КМ), дизајнера у периоду од три мјесеца (3.896 КМ), за послове науке и технологије у периоду од три мјесеца (2.997 КМ) и за послове статистике криминалитета један мјесец (1.299 КМ).

Дакле, Агенција је ангажовала спољне сараднике по основу уговора о дјелу за обављање одређених послова у континуитету и то послова који нису послови систематизованих радних мјеста (хигијеничар, портир и возачи замјеника директорице) и послова систематизованог радног мјеста (књиговођа). Обављање послова одржавања чистоће и одржавање објекта нису обезбијеђени путем Службе за заједничке послове у институцијама БиХ због неријешеног питања власништва над зградом коју користи Агенција. Утврдили смо да је једно лице, након пензионисања наставило обављати књиговодствене послове путем уговора о дјелу.

Поред наведеног, још два уговора о дјелу без континуитета су била везана за систематизована радна мјеста (послови међународне статистичке сарадње и послови статистике криминалитета).

Према Закону о облигационим односима уговором о дјелу посленик (предузимач, извођач радова) обавезује се обавити одређени посао, као што је израда или поправак неке ствари или извршење неког физичког или интелектуалног рада и сл., а наручилац се обавезује да му за то плати накнаду. Законом о раду у институцијама БиХ прописан је начин пријема у радни однос запосленика (члан 8.) и начин расписивања јавног огласа

(члан 9.) за попуњавање радних мјеста утврђених Правилником о унутрашњој организацији. Дакле, уговор о дјелу се потписује са физичким лицем за конкретан посао који представља „заокружену“ цјелину. Послови које обавља физичко лице ангажовано по основу уговора о дјелу не могу бити послови који имају континуитет нити послови радног мјеста.

Ангажман по основу уговора о дјелу присутан је у дужем временском периоду, а за посљедицу има неусклађеност са прописима и нетранспарентно запошљавање. Сматрамо како ангажовање по уговорима о дјелу треба користити само у изузетним случајевима, за конкретне послове ограниченог временског трајања који се не могу сматрати пословима систематизованих радних мјеста у Агенцији.

Из донаторских средстава је на име уговора о дјелу исплаћен износ од 217.440 КМ за ангажовање лица за провођење обука за анкетаре, ангажовање анкетара и обављање других послова подршке. У току 2021. године су била ангажована укупно 52 лица, највећим дијелом за послове провођења анкета. Поред анкетара ангажован је одређени број лица за одржавање базе података, ИТ експерт, дизајнер ради припреме и графичког обликовања публикација за објаву на веб страници Агенције итд. Такође, два лица су била ангажована на пословима графичког дизајна и на пословима наука и технологија, с тим да су трошкови већим дијелом године били финансирани из донаторских средстава, али и једним дијелом из непосредне потрошње буџета Агенције. Уколико посматрамо континуитет ангажмана наведених лица, била су ангажована током цијеле године.

ПРЕПОРУКА 7

Потребно је да Агенција обезбиједи услове да се послови трајног карактера обављају у складу са законским прописима који регулишу процес запошљавања.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела привремени План јавних набавки за 2021. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама²⁷, и неколико допуна и измјена привременог Плана јавних набавки. За сваки поступак јавне набавке, одлуком директорице, формирана је комисија која проводи поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима²⁸, Агенција је у 2021. години провела 37 поступака јавних набавки²⁹. Од наведеног броја, Агенција је провела два отворена поступка у вриједности од 180.329 КМ и седам конкурентских поступака у вриједности од 78.550 КМ. Осим наведеног, Агенција је путем директног споразума извршила набавке у вриједности од 66.199 КМ, а у оквиру тог износа је обухваћена и набавка лиценци за статистички софтвер (11.113 КМ), чији власник је статистика Холандије.

Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора (оквирних споразума) износила је **325.079 КМ без ПДВ-а** (171.226 КМ из текућих издатака и 153.853 КМ из капиталних издатака). У систему е-набавки нису унесени подаци о свим директним споразумима које је Агенција провела у току 2021. године.

²⁷ Службени гласник БиХ, број 39/14

²⁸ Подаци из система е-набавке и табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије.

²⁹ Напомињемо да наведени податак укључује један отворени поступак који је покренут и највећим дијелом проведени у 2021. години, али је оквирни споразум закључен у јануару 2022. године, и један отворени поступак који је покренут крајем 2020. године, а окончан у 2021. години.

На основу прегледаних процедура јавних набавки везаних за набавку VoIP телефоније (26.476 KM), горива (16.231 KM), канцеларијског материјала (14.031 KM), услуга штампања редовних публикација, анкетног и промо материјала (12.983 KM), услуга обнове лиценце FORTIGATE антивирусно рјешење (5.700 KM) и четири директна споразума укупне вриједности 18.589 KM, нису уочене значајније неправилности и недостаци.

Поред напријед наведених поступака, тестирана је процедура јавне набавке ИТ опреме (153.853 KM) и утврђени су недостаци које наводимо у наставку.

7.1. Набавка ИТ опреме

На основу одлуке о покретању поступка јавне набавке ИТ опреме (хардверска опрема, софтверска опрема, услуге пуштања у рад) покренут је отворени поступак чија је укупна планирана вриједност 154.000 KM без ПДВ-а. Набавка опреме се финансира из средстава Остале донације. Тендерску документацију су преузела 42 потенцијална понуђача путем Портала јавних набавки, а пристигла је само једна понуда. Вриједност закљученог уговора са групом понуђача од 12.01.2022. године износи 153.853 KM без ПДВ-а. Банкарска гаранција за добро извршење уговора важи за период од закључивања уговора на шест мјесеци + 30 дана. Рок за испоруку опреме био је три мјесеца од пријема наруџбе Агенције, а рок за извршење и имплементацију услуге је три мјесеца од испоруке робе у просторије Агенције. Наружбеница је послана добављачу 15.2.2022. године.

Анализом закљученог уговора у погледу рокова испоруке опреме, извршења и имплементације услуге који трају од момента запримања наруџбенице и услова трајања банкарске гаранције за добро извршење уговора, који су одређени датумом потписивања уговора, намеће се питање оправданости везивања рокова испоруке за наруџбеницу, имајући у виду да се не ради о сукцесивним испорукама и чињенице да су рокови испоруке битан фактор код одлуке понуђача да се пријави на одређени поступак јавне набавке. Такође, са опцијом наруџбенице постоји ризик продужавања рокова испоруке у корист добављача и ризик да банкарска гаранција за добро извршење уговора истекне прије него се све уговорене активности окончају.

ПРЕПОРУКА 8

Приликом набавке опреме, потребно је преиспитати оправданост везивања рокова испоруке за наруџбеницу.

8. ОСТАЛО

8.1. Судски спорови

Агенција је, у сарадњи са Правобранилаштвом БиХ укључена у рјешавање статуса имовине у којој Агенција користи дио простора (један спрат), а као носилац права располагања је уписан Федерални завод за статистику. Агенција је упутила жалбу на рјешење Службе за урбанизам Општине Стари Град Сарајево од 28.2.2020. године, којим је одбијен захтјев Агенције за проглашавање ништавним рјешења истог органа из 1998. године. Предмет је враћен на поновни поступак на основу рјешења Министарства комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево из маја 2021. године.

9. КОМЕНТАРИ

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, а исти се односе на појашњења ставова Агенције у вези с помјерањем једног државног службеника у виши унутрашњи платни разред (тачка 5.1.1. Извјештаја). Наведени коментари не садрже нове информације и доказе који би утицали на измјену Нацрта извјештаја. Детаљно објашњење разлога неприхватања достављених коментара дато је у одговору Канцеларије за ревизију на достављене коментаре и исти је достављен руководству Агенције уз коначан Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Агенцији за 2021. годину обавили су: Фатима Механовић - виши ревизор за послове контроле квалитета финансијске ревизије (вођа тима) и Наташа Тимотија – виши ревизор за послове контроле квалитета финансијске ревизије (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

мр сц. Фатима Механовић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	4.412.000	40.755	4.452.755	4.267.485	96
Бруто плате и накнаде	3.405.000	-12.000	3.393.000	3.280.628	97
Накнаде трошкова запослених	415.000	0	415.000	404.537	97
Путни трошкови	84.000	-33.000	51.000	25.062	49
Издаци телефонских и поштанских услуга	49.000	5.000	54.000	49.128	91
Издаци за енергију и комуналне услуге	81.000	2.000	83.000	78.974	95
Набавка материјала	44.000	3.000	47.000	37.719	80
Издаци за усл. превоза и горива	26.000	0	26.000	19.512	75
Унајмљивање имовине и опреме	220.000	0	220.000	212.737	97
Издаци за текуће одржавање	44.000	13.755	57.755	56.426	98
Издаци за осигурање	6.000	0	6.000	3.046	51
Уговорене и друге посебне услуге	38.000	62.000	100.000	99.715	100
2. Капитални издаци	30.000	-30.000	0	0	
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	30.000	-30.000	0	0	
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	4.442.000	10.755	4.452.755	4.267.485	96
5. Вишегодишња капитална улагања	0	117.573	117.573	0	0
Попис становништва, домаћинства и станова-0402190	0	117.573	117.573	0	0
6. Новчане донације	200.000	1.082.554	1.282.554	402.390	31
Остале донације -0402070	0	499.225	499.225	135.981	27
Проширени ХБС -0402100	0	12.404	12.404	0	0
Донација Владе Брчко дистрикта-0402130	200.000	554.792	754.792	254.598	34
Трансфер ФЗС- 0402170	0	11.811	11.811	11.811	100
Ажурирање оквира узорка -0402210	0	3.371	3.371	0	0
Хемикалије и отпад -0402220	0	951	951	0	0
7. Програми посебне наміјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно буџет (4+5+6+7)	4.642.000	1.210.882	5.852.882	4.669.875	80

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 24.02.2022. године.

Директорица:
Весна Ђужић

Биланс стања на 31.12.2021. године

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Процент (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	0	5.978	0
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	0	5.978	0
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	330.917	347.387	95
Стална средства	3.323.603	3.231.397	103
Исправка вриједности	2.992.687	2.884.010	104
Неотписана вриједност сталних средстава	330.917	347.387	95
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	330.917	353.365	94

3. Краткорочне обавезе и разграничења	383.418	480.714	80
Краткорочне текуће обавезе	78.647	141.117	56
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	304.771	309.597	98
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	30.000	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	330.917	347.387	95
Извори средстава	330.917	347.387	95
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	714.334	828.102	86
------------------------------	----------------	----------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 24.02.2022. године

Директорица:
Весна Ђужић

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	0	0	0	15.299	
Приходи од подузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	0	0	0	15.299	
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	200.000	0	200.000	121.605	61
Примљени текући трансфери од страних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	15.842	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	200.000	0	200.000	105.763	53
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	0	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	200.000	0	200.000	136.904	68

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 24.02.2022. године

Директорица:
Весна Ђужић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство Агенције за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 24.02.2022. године

Директорица

Весна Ђужић